

УДК 34:346.7:620.91

М. М. КУЗЬМІНА

кандидат юридичних наук, доцент
кафедри господарського права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, Харків, Україна
e-mail: marinakuzmina1903@gmail.com
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-4309-5287>

РОЗВИТОК ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ЯК ФУНДАМЕНТ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ¹

У статті проаналізовано поняття енергетичної безпеки країни, її складових та місце відновлюваної енергетики в забезпеченні екологічності виробництва в умовах сталого розвитку. Автор акцентує увагу на необхідності удосконалення правового регулювання у цій сфері та пропонує конкретні зміни до існуючого законодавства.

Ключові слова: енергетична безпека, відновлювана енергетика, відновлювані джерела енергії, державне регулювання відновлюваної енергетики.

Постановка проблеми. В рамках Генеральної Асамблеї ООН 2015 р. прийнято документ «Перетворення нашого світу: сталий розвиток на період до 2030 року». В ньому зазначено, що необхідна консолідація урядів усіх країн світу з метою екологізації. Вектором міжнародної політики держав-учасниць цієї угоди в найближчі десятиріччя стане об'єднання економічних та екологічних цілей держави, міжнародних організацій та суб'єктів господарювання. Міжнародне співтовариство виробило низку пріоритетів відповідно до принципів сталого розвитку: енергозбереження (економне використання невідновлюваних ресурсів), енергоефективність (ефективне використання енергії з метою зменшення витрат у процесі генерації, трансформації

¹ Роботу виконано у межах цільової комплексної програми «Правове забезпечення реалізації політики держави на пріоритетних напрямках економічного розвитку та у сфері екологічної безпеки» (№ державної реєстрації 0111U000962).

та споживання), екологічна безпека (збільшення використання відновлюваних джерел енергії та пошук нових ресурсів). Місією економічної політики держави стає принцип «економічно вигідно те, що екологічно безпечно».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження у сфері альтернативної енергетики сьогодні проводяться зазвичай в економічному та технічному аспектах. В юридичній науці питання енергетики розглядають у своїх працях С. А. Свірко, А. П. Вершинін, С. Д. Білоцький та ін., але сфера реформування законодавства відновлюваної енергетики залишається недостатньо дослідженою.

Формулювання цілей. Метою статті є аналіз поняття «енергетична безпека країни» та місця відновлюваної енергетики для забезпечення екологічності виробництва в умовах сталого розвитку, а також удосконалення правового регулювання у цій сфері в Україні.

Виклад основного матеріалу. Економічна безпека країни визначається соціальною, екологічною, військовою, правовою, інформаційною та, безсумнівно, енергетичною сферами життя країни.

Енергетична сфера (паливно-енергетичний комплекс) щодо свого впливу на інші складові економіки відіграє вирішальну роль, тому енергетична безпека стає одним із першорядних завдань для створення умов нормального функціонування всіх галузей економіки [1]. Частинами паливно-енергетичного комплексу (ПЕК) виступають: 1) видобуток та постачання палива (вугілля, газ, нафта тощо), а також газо- та нафтопроводи, транспортування вугілля; 2) енергетика, що включає виробництво енергії (ТЕС, АЕС, ГЕС тощо; електромережі; ТЕЦ та районні котельні), а також виробництво тепла та його постачання (тепломережі, котельні). Паливно-енергетичний комплекс забезпечує діяльність енергомашинобудування і електротехнічної промисловості, а також енергетику галузей народного господарства.

Економічна та енергетична стратегії країни формуються, враховуючи співвідношення наявних власних енергетичних ресурсів та структури їх споживання. Існують чотири моделі такого співвідношення: А – країна повністю задовольняє власні потреби у паливних енергоресурсах і здійснює їх експорт (Росія, країни Близького Сходу, Центральної Африки та Південної Америки); Б – задовольняються лише внутрішні потреби без експорту (Індія); В – часткове забезпечення внутрішніх потреб, існує постійна необхідність імпорту (країни ЄС); Г – масштабний імпорт (Японія).

Енергетична залежність України становить близько 60% (рівень В), однак це середньоєвропейський рівень (подібний в Німеччині та Австрії) [1]. Сучасною тенденцією є забезпечення абсолютної енергетичної безпеки кожною розвинутою країною за рахунок диверсифікації джерел енергії. До 2014 р. Україна була абсолютно енергетично залежною від Росії, здійснюючи заку-

півлі природного газу, ядерного палива, нафтопродуктів і вугілля. Після 2014 р. активізовано дії зі збільшення реверсних поставок з ЄС – Словаччини, Угорщини, Польщі, чому сприяла злагоджена робота з європейськими операторами ГТС – FGSZ, Eustream та GasSystem SA. Також підписано контракт з американською компанією Westinghouse Electric Company на постачання ядерного палива. Через захоплення територій Донецького вугільного басейну скоротився видобуток власного вугілля, тому виникла необхідність купувати його на зовнішніх ринках. Незважаючи на складність ситуації, всі ці дії сприяють підвищенню диверсифікації джерел, а отже, енергетичній незалежності країни в майбутньому.

Енергетична безпека в ЄС позначається двома термінами, а саме «energy security» і «security of energy supply». Перший визначає енергетичну безпеку в широкому політичному та економічному контексті або як дії, спрямовані на фізичний захист об'єктів енергетики та інфраструктури. Найбільш поширеним є другий термін, що перекладається як «стійкість енергопостачання», і який Директива ЄС 2005/89 «Про заходи щодо забезпечення надійності поставок електроенергії та інвестицій в інфраструктуру» визначає як «здатність електроенергетичної системи здійснювати поставки електроенергії кінцевим споживачам» [2].

В стратегії «Енергетика 2020», яка була підготовлена Європейською комісією до саміту ЄС 2011 р., вперше присвяченому питанням європейської енергетичної безпеки, було поставлено головне завдання європейської енергетичної політики: «забезпечити безперебійну фізичну доступність енергетичних продуктів і послуг на ринку за прийнятною для всіх споживачів (приватних осіб і підприємств) ціною, при одночасному сприянні більш широким соціальним та екологічним цілям ЄС». Згідно з даною стратегією енергетична політика Євросоюзу реалізується за такими напрямками: диверсифікація поставок енергоносіїв з метою зниження енергетичної залежності від Росії; розвиток сектору альтернативних і відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) для скорочення споживання нафти і газу, забезпечення електроенергією віддалених населених пунктів, а також зниження обсягів викидів вуглекислого газу в атмосферу; впровадження енергозберігаючих технологій, які дадуть можливість не тільки зберегти виробництво на колишньому рівні, а й знизити енергоємність економіки [3].

У законодавстві України зустрічаються також обидва ці значення. Так, Закон України «Про основи національної безпеки України» визначає, що однією з загроз національним інтересам в економічній сфері визначено неефективність використання паливно-енергетичних ресурсів, недостатні темпи диверсифікації джерел їх постачання та відсутність активної політики енергозбереження, що виділяє енергетичну безпеку як частину національної без-

пеки. Закон України «Про ринок електричної енергії» від 03.04.2017 р. розглядає енергетичну безпеку як «стійкість енергопостачання», а саме як безпеку постачання та операційну безпеку постачання.

В цілому, складовими поняття «енергетична безпека» є такі елементи: технічна надійність постачання (обладнання, мережа); безперервність (якість енергії), економічна та соціальна ефективність, екологічна безпечність постачання, урахування поточних та перспективних потреб споживачів.

З точки зору забезпечення екологічності як складової енергетичної безпеки, поряд з наявністю власних ресурсів природного газу і вугілля та диверсифікації їх постачання, для України важливим є розвиток відновлюваної енергетики. Все більше з'являється прикладів країн, що не так давно ще відносились до категорії енергетично залежних (В, Г), а сьогодні практично самостійно забезпечують свої внутрішні потреби (Б) за рахунок розвитку відновлюваної енергетики. Згідно із зобов'язаннями перед Енергетичним співтовариством 11% кінцевого енергоспоживання країни у 2020 р. має бути одержано з відновлюваних джерел енергії (ВДЕ). Цю умову було визначено також в «Національному плані дій з відновлюваної енергетики на період до 2020 р.», прийнятому 1 жовтня 2014 р.

Таким чином, енергетичну безпеку країни складають такі частини: енергозаощадження та енергоефективність, диверсифікація енергетичних ресурсів як власних, так й імпортованих (природний газ, вугілля, нафта, ВДЕ). Також енергетичну безпеку у сучасних умовах визначає стан інтеграції до енергетичного простору (синхронізація з енергетичними мережами ЄС ENTSO-G та ENTSO-E) [4].

З метою забезпечення енергетичної безпеки державою має здійснюватися *енергетична політика як складова економічної політики*. Концепції, стратегії, програми розвитку, що виступають правовою формою реалізації енергетичної політики мають бути двох рівнів: загальнодержавного (національного) та регіонального. В рамках здійснення регіональної політики важливо розмежувати повноваження та відповідальність у сфері регулювання енергетичного сектору між державними виконавчими органами та органами місцевого самоврядування, в тому числі у сфері контролю за дотриманням законодавства в галузі навколишнього середовища. Регіональні енергетичні та енергозберігаючі програми повинні включати максимально ефективне використання природних ресурсів регіону, спеціальні засоби підтримки суб'єктів господарювання відновлюваної енергетики.

Слід зазначити, що сучасний етап розвитку вимагає поєднання елементів трьох основних моделей енергетичної політики, що існує в світі, а саме національно-монопольної, національно-конкурентної та інтеграційно-конку-

рентної. Так, для енергетичної політики України сьогодні важливо враховувати одночасно конкурентні, публічні та інтеграційні інтереси. При цьому роль держави значна, однак акцент робиться на формуванні умов для функціонування ринку (створення нормативної бази, а не використання адміністративного ресурсу).

Сьогодні державна політика у сфері відновлюваної енергетики носить декларативний характер, передусім через неузгодженість та недосконалість концепцій, стратегій, програм розвитку паливно-енергетичного комплексу та його окремих галузей, що вирішують проблеми державного регулювання частково, а це унеможлиблює досягнення високих результатів.

На наш погляд, державну політику у сфері відновлюваної енергетики як складову енергетичної політики держави можна визначити як діяльність держави з приводу визначення пріоритетних завдань прискореного розвитку відновлюваної енергетики, строків їх реалізації та засобів управління та стимулювання виробництва енергії з відновлюваних джерел та її розподілу, регулювання взаємовідносин держави, виробників та споживачів енергії з метою енергозабезпечення та енергетичної безпеки держави. Отже, державна політика у сфері ВДЕ має враховувати публічні інтереси щодо енергетичної безпеки країни, приватні (конкурентні) інтереси виробників та споживачів енергії, а також інтеграційні інтереси, адже має бути частиною загальноєвропейської енергосистеми.

Основою ефективною реалізації енергетичної політики держави у сфері ВДЕ повинна бути сучасна нормативно-правова база, яка забезпечить стабільність цієї сфери як основу енергетичної безпеки країни. По-перше, розробити та впровадити інвестиційну та інноваційну політику у сфері ВДЕ. По-друге, розробити нормативні документи щодо інтеграції електростанцій ВДЕ до енергосистеми України та інтеграції до енергосистеми ЄС. По-третє, створити конкурентні умови на ринку відновлюваних джерел щодо їх виробництва та розподілу. По-четверте, створити єдиний механізм стимулювання відновлюваної енергетики, в тому числі малої відновлюваної енергетики за прикладом європейських країн.

Необхідно також суттєво переглянути Закон України «Про альтернативні джерела енергії», або взагалі прийняти новий, адже діючий закон носить декларативний характер і не вирішує нагальних проблем. За приклад можна взяти німецький Закон «Про відновлювану енергію» (EEG) [5], що є найпрогресивнішим у країнах ЄС. Новий закон має називатися «Про відновлювані джерела енергії», та встановлювати, що відновлювані джерела енергії мають пріоритетне значення для забезпечення сталого розвитку країни та енергетичної безпеки.

Він може складатися з таких частин:

1. Загальні положення. Метою цього Закону є сприяння сталому розвитку енергопостачання та стимулювання виробництва енергії з відновлюваних джерел та її розподілу, регулювання взаємовідносин держави, виробників та споживачів енергії з метою енергозабезпечення та енергетичної безпеки держави. Для виконання поставленої мети встановлюються гарантії: 1) пріоритетного приєднання до єдиної електромережі; 2) пріоритетна покупка, передача, розподіл та оплата такої електроенергії операторами енергосистеми; 3) встановлення загальнодержавної схеми вирівнювання за кількістю придбаної та оплаченої електроенергії.

2. Приєднання, передача, розподіл енергії. Розділ визначить загальні умови приєднання, технічні та операційні вимоги, вартість. Володільцям сонячних панелей та вітряних парків також має бути гарантований доступ до мережі. Оператори мережі зобов'язані купувати енергію з відновлюваних джерел.

3. Конкурентний механізм встановлення та зміни «зеленого» тарифу для різних видів відновлюваних джерел. Тарифи розраховуються залежно від конкретної установки, а саме її вартість поділяють на кількість кіловат-годин, що сподіваються виробити, і таким чином отримують вартість однієї кіловат-години, додається бажана рентабельність інвестицій (5–7 відсотків) і отримують зелений тариф. Звісно, для великої сонячної станції тариф буде меншим, а для маленької – більшим, але враховуючи необхідність розвитку малої енергетики необхідно застосовувати відповідні засоби стимулювання (державні субсидії, або сертифікати як обов'язок купувати енергію у певних виробників з метою підтримки їх розвитку). Зелені тарифи мають тенденцію до поступового зниження, особливо для нових виробників, враховуючи розвиток нових технологій та зниження ціни на виробництво енергії. Питання стимулювання зеленої енергетики залишається спірним, адже в світі не існує єдиного механізму, що був би найбільш ефективним, тому можуть бути особливості національного визначення тарифів [6].

4. Схема вирівнювання напруження. Оператори мережі мають негайно оптимізувати, збільшувати та розширювати свої енергосистеми відповідно до найкращих наявних технологій, щоб гарантувати придбання, передачу та розподіл електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії. Вони зобов'язані негайно публікувати інформацію про можливі ризики. За недотримання зазначених вимог встановлюється відповідальність.

5. Зобов'язання учасників енергоринку. Всі учасники енергоринку (не тільки виробники, але й споживачі енергії) мають права та обов'язки. Для того щоб постачальник зміг контролювати обумовлені в договорі норми

якості електроенергії, він зобов'язаний контролювати рівень емісії перешкод в мережу на підставі національних Правил підключення споживачів. Відповідно до них, постачальник зобов'язаний проаналізувати рівень перешкод від споживача та провести розрахунок показників якості напруги. Якщо результат розрахунків не задовольнить його, він має право відмовити у підключенні. Наявність Правил підключення споживачів у нормативно-правовій базі держави є правовою підставою забезпечення норм якості в електричній мережі. Мережеві оператори розробляють «Правила приєднання електроустановок до електричних мереж». Вони можуть бути складовою частиною «Мережевого кодексу оператора» (Польща, Великобританія), а можуть бути окремим документом (Німеччина). Тобто встановлюються партнерські відносини між постачальником та споживачем.

6. Гарантії прав інвесторів. На наш погляд, дуже важливо закріпити гарантії прав інвесторів саме в цьому законі, а також можливі форми інвестування. Наприклад, особливою формою інвестування у відновлювану енергетику виступає розвиток різних форм спільного інвестування (трастового фонду на умовах грантового та кредитного фінансування компанії, або створення компаній, що генерують грошові кошти з групи активів (сонячні проекти), а потім виплачують назад інвесторам як дивіденди). Але найбільш прогресивною формою в усьому світі сьогодні є венчурне інвестування. Проблемою в Україні є відсутність механізму залучення інвестицій, і привабливих умов функціонування венчурного капіталу в Україні. У Національному плані дій з відновлюваної енергетики повинні бути визначені реальні механізми залучення інвестицій та кредитних ресурсів.

7. Адміністративні процедури створення нових та функціонування діючих суб'єктів. Важливо, щоб механізм адміністративних процедур щодо створення та функціонування був прозорий та доступний для розуміння [7; 8; 9].

Висновки. Державна політика у сфері відновлюваної енергетики як складова енергетичної політики держави визначається як діяльність держави з приводу визначення пріоритетних завдань прискореного розвитку відновлюваної енергетики, строків їх реалізації та засобів управління та стимулювання виробництва енергії з відновлюваних джерел та її розподілу, регулювання взаємовідносин держави, виробників та споживачів енергії з метою енергозабезпечення та енергетичної безпеки держави. Для цього необхідним є розвиток законодавства у сфері відновлюваної енергетики, передусім перегляд, або прийняття нового закону «Про відновлювані джерела енергії», що посяде центральне місце у сфері правового регулювання цієї сфери та кодифікує існуючі, а також ті, що мають бути створені норми, чим полегшить та прискорить розвиток відновлюваної енергетики та енергетичної безпеки

країни. Закон має регулювати такі питання: приєднання, передача, розподіл енергії; конкурентний механізм встановлення та зміни «зеленого» тарифу для різних видів відновлюваних джерел; схема вирівнювання напруження; зобов'язання учасників енергоринку; гарантії прав інвесторів; адміністративні процедури створення нових та функціонування діючих суб'єктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Електроенергетика та охорона навколишнього середовища. Функціонування енергетики в сучасному світі. URL: <http://energetika.in.ua/ua/books/book-5/part-4/section-1>.
2. Білоцький С. Д. Міжнародно-правові засади співвідношення енергетичної безпеки та альтернативної енергетики в праві ЄС. *European and Comparative Law Journal*. 2016. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pravo/article/view/2792>.
3. Energy 2020. A strategy for competitive, sustainable and secure energy: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. URL: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0639:FIN:EN:PD>.
4. Енергетична безпека України: погляд крізь призму здобутків та викликів. URL: http://old.razumkov.org.ua/ukr/upload/rejtyng_visnyk.pdf.
5. Act on granting priority to renewable energy sources (Renewable Energy Sources Act, EEG). URL: <https://gisee.ru/upload/iblock/68a/68ad2b5b09156e2b9152987717459463.pdf>.
6. Моррис К., Пент М. Немецкий энергетический поворот – аргументы за возобновляемое энергетическое будущее. URL: <https://book.energytransition.org/ru>.
7. Гулій В. М., Михайлов В. А. Наукові засади стратегії розвитку паливно-енергетичного комплексу України. *Стратегічні пріоритети*. 2012. № 4 (25). С. 137–142.
8. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів: монографія: у 2 ч. / за ред.: В. М. Гейця, А. А. Мазаракі. Київський нац. торг.-екон. ун-т. 2008. Ч. 1. 389 с.
9. Биркович Т. І. Регулювання розвитку енергетики України: інноваційні технології, механізми, стратегії та інструменти реалізації державної політики: монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2013. 615 с.

REFERENCES

1. Elektroenerhetyka ta okhorona navkolyshnoho seredovyshcha. Funktsionuvannia enerhetyky v suchasnomu sviti. Retrieved from <http://energetika.in.ua/ua/books/book-5/part-4/section-1> [in Ukrainian].
2. Bilotskyi, S. D. (2016). Mizhnarodno-pravovi zasady spivvidnoshennia enerhetychnoi bezpeky ta alternatyvnoi enerhetyky v pravi YeS. *European and Comparative Law*

- Journal*. Retrieved from <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pravo/article/view/2792> [in Ukrainian].
3. Energy 2020. A strategy for competitive, sustainable and secure energy: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Retrieved from <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0639:FIN:EN:PD>.
 4. Enerhetychna bezpeka Ukrainy: pohliad kriz pryzmu zdotkiv ta vyklykiv. Retrieved from http://old.razumkov.org.ua/ukr/upload/rejtyng_visnyk.pdf [in Ukrainian].
 5. Act on granting priority to renewable energy sources (Renewable Energy Sources Act, EEG). Retrieved from <https://gisee.ru/upload/iblock/68a/68ad2b5b09156e2b9152987717459463.pdf>
 6. Morris, K., Pent, M. Nemetskiy enerhgeticheskiy povorot – argumenty za vozobnovlyаемое energeticheskoe budushchee. Retrieved from <https://book.energytransition.org/ru> [in Russian].
 7. Hulii, V. M., Mykhailov, V. A. (2012). Naukovi zasady stratehii rozvytku palyvno-enerhetychnoho kompleksu Ukrainy. *Stratehichni priorytety – Strategic Priority*. No. 4 (25). 137–142 [in Ukrainian].
 8. Priorytety natsionalnoho ekonomichnoho rozvytku v konteksti hlobalizatsiinykh vyklykiv. Heits V. M., Mazaraki A. A (Ed.) (2008). Kyivskiy nats. torh.-ekon. un-t. Part 1. [in Ukrainian].
 9. Byrkovych, T. I. (2013). Rehuliuвання rozvytku enerhetyky Ukrainy: innovatsiini tekhnolohii, mekhanizmy, stratehii ta instrumenty realizatsii derzhavnoi polityky. Donetsk: Yuho-Vostok [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 07.06.2017 р.

М. Н. КУЗЬМИНА

кандидат юридических наук, доцент кафедры хозяйственного права Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого, Харьков, Украина

РАЗВИТИЕ ВОЗОБНОВЛЯЕМОЙ ЭНЕРГЕТИКИ КАК ФУНДАМЕНТ ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

В статье рассматривается понятие энергетической безопасности и ее составляющие, а также место возобновляемой энергетики в обеспечении экологичности производства энергии в условиях устойчивого развития. Автор акцентирует внимание на необходимости усовершенствования правового регулирования в этой сфере и предлагает конкретные изменения существующего законодательства.

Ключевые слова: энергетическая безопасность, возобновляемая энергетика, возобновляемые источники энергии, государственное регулирование возобновляемой энергетики.

M. M. KUZMINA

PhD, Associate Professor of the Economic Law Department, Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv, Ukraine

DEVELOPMENT OF RENEWABLE ENERGY AS A GUARANTEE OF ENERGY COUNTRY'S SECURITY

Problem setting. The document “Transforming our world: sustainable development for the period up to 2030” was adopted in the the General Assembly. The unification of the economic and environmental objectives of the state, international organizations and business entities will be the vector of the international policy of the member states. The mission of the economic state policy is the principle “it is economically beneficial that it is environmentally safe”.

Recent research and publication analysis. Research in the field of alternative energy is usually carried out in economic and technical aspects. S. A. Svirkov, A. P. Vershynin, S. D. Bilotskyi discuss energy issues in legal science. But the area of law reform of renewable energy remains under-researched.

Paper objective. The article objective is to analyze the concept of energy security of country, its components and the place of renewable energy in the environmental friendliness of energy production in the context of sustainable development.

Paper main body. Energy security is denoted by two terms, namely “energy security” and “security of energy supply”. Energy security of the country consists of the next parts: energy conservation and energy efficiency, diversification of energy resources. The status of integration into the energy space (synchronization with the energy networks of the EU ENTSO-G and ENTSO-E) also affects energy security.

State policy renewable energy can be defined as the state’s activity regarding the definition of priority tasks of accelerated development of renewable energy, the terms of their implementation, means of management and stimulation, regulation of relations between the state, producers and consumers of energy.

The modern legislative and normative framework should be the basis for an effective implementation of the state’s energy policy in this area. Firstly, it is necessary to develop and implement an investment and innovation policy. Secondly, regulatory documents on the integration of renewable energy sources to power grid of Ukraine and integration into the EU grid need to develop. Thirdly, need to create competitive conditions on the market of renewable sources for their production and distribution. Fourth, it’s need to create a single mechanism for stimulating renewable energy.

Conclusion of the research. It is imperative the legislative development in renewable energy, first of all, revision, or adoption of the new Law “On Renewable Energy Sources”. The law should regulate the following issues: attachment, transmission, distribution of energy; competitive mechanism for establishing and changing the “green” tariff for various

types of renewable sources; voltage equalization circuit; obligations of participants in the energy market; guarantees of investor rights; administrative procedures for creating new and functioning actors.

Short Abstract for an article

Abstract. The concept of energy security of the country, its components, and the place of renewable energy in ensuring the environmental sustainability of production in conditions of sustainable development is analyzed in the article. The author focuses on the need to improve the legal regulation in this area and proposes concrete changes to the existing legislation.

Key words: energy security, renewable energy, renewable energy sources, state regulation of renewable energy.